

Veel voorkomende vragen rond zorgplicht

Wat houdt de zorgplicht in?

Schoolbesturen hebben zorgplicht om voor alle leerlingen die worden aangemeld, of staan ingeschreven, een zo passend mogelijk onderwijsaanbod te doen. De verplichting ligt bij het schoolbestuur van de school waar het kind is aangemeld. In de Wet passend onderwijs wordt een aanmeldingsprocedure geïntroduceerd. Nieuw hierin is dat een leerling voortaan schriftelijk aangemeld moet worden. De school die het aanmeldformulier ontvangt, moet een zo passend mogelijk aanbod doen. Dat moet een plek op een school zijn waar de leerling ook daadwerkelijk geplaatst kan worden.

In de brief van 25 september 2015 (pagina 3) die de staatssecretaris Sander Dekker aan de Tweede kamer heeft gestuurd staat het volgende vermeld: ***"In de praktijk zie ik dat niet alle scholen te raden gaan bij het samenwerkingsverband bij het vinden van een passende plek. Ook krijg ik signalen dat scholen ouders al afwijzen voordat zij zich schriftelijk bij de school hebben aangemeld. Dan worden ouders alsnog weggestuurd, en ontwijkt de school de zorgplicht"***.

Vanaf welke leeftijd geldt de zorgplicht?

Een kind kan vanaf 4 jaar naar school. Vanaf 3 jaar kunnen ouders/verzorgers hun kind (schriftelijk) aanmelden op een school. Als het kind extra ondersteuning nodig heeft, geven ze dit bij de aanmelding aan. De zorgplicht gaat dan direct in, ook al is het kind bij aanmelding jonger dan 4 jaar. De school moet vervolgens de aanvraag in behandeling nemen en een passende plek bieden. Soms worden kinderen aangemeld voordat zij 3 jaar zijn. In dat geval spreken we van een vooraanmelding en gaat de zorgplicht nog niet in.

Wanneer gaat de zorgplicht in als een school een lotingsprocedure heeft?

Scholen mogen met een lotingsprocedure werken. Die loting vindt plaats voordat de zorgplicht ingaat. Pas na de loting wordt gekeken of er leerlingen zijn ingeloot die extra ondersteuning nodig hebben. Voor deze leerlingen geldt dan vervolgens de zorgplicht. Als een leerling wordt uitgeloot, geldt de zorgplicht niet. De school hoeft voor geen van de leerlingen die worden uitgeloot een andere plek te vinden. De school moet de procedure wel vooraf communiceren en consistent en transparant uitvoeren.

Moet de school van aanmelding elke leerling aannemen?

Nee. De school waar een leerling wordt aangemeld hoeft niet alle leerlingen op de eigen school te plaatsen. Wel moet de school altijd eerst onderzoeken of zij de leerling een passend onderwijsprogramma kan bieden.

Als blijkt dat plaatsing een onevenredige belasting is voor de school, moet de school (het bestuur) een andere school vinden die een passend onderwijsaanbod kan bieden en waar het kind ook kan worden geplaatst. De verantwoordelijkheid om een passende plek te vinden op een andere school is geregeld in de Wet passend onderwijs.

Heeft een school ook zorgplicht als ouders hun kind aanmelden terwijl de leerling al is ingeschreven op een andere school?

Ja. Als ouders hun kind (schriftelijk) aanmelden bij een school, moet die school bekijken of ze de leerling een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod kan bieden. Ook als de leerling al op een andere school onderwijs volgt. Dit komt bijvoorbeeld voor als ouders ontevreden zijn over het passend aanbod van de school waar hun kind al is ingeschreven.

Welke school heeft zorgplicht?

De wet geeft ouders het recht om op elke school te kunnen aanmelden. Het kan voorkomen dat ouders op meerdere scholen aanmelden. Om te voorkomen dat hierdoor meerdere scholen zorg- plichtig worden moeten ouders hun voorkeur aangeven. De school met de eerste voorkeur heeft zorgplicht.

In de wet is opgenomen: *zorgplicht geldt voor het bestuur van de school waar de leerling is ingeschreven of wordt aangemeld.*

- **De wet gaat hiermee voorbij aan de kinderen die én zijn ingeschreven op een school én waarbij de ouders het kind elders aanmelden.**
- **Als regel geldt: zorgplicht ligt bij de school waar de ouders aanmelden. Deze school voert dus de regie over het vinden van een passende plek.**

Hoe bepaalt de school welke plek geschikt is voor mijn kind?

De school onderzoekt eerst of zij zelf een passend aanbod kan bieden. Dat doet ze op basis van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. Daarbij spelen 3 factoren een belangrijke rol:

- de (on)mogelijkheden van het kind
- de (on)mogelijkheden van de school
- de wensen van de ouders

Als de plaatsing een onevenredige belasting vormt voor de school, heeft zij een argument om de leerling niet toe te laten. De school moet dan een andere school vinden die uw kind kan toelaten.

Hoe zorg ik dat mijn kind na onze verhuizing op een nieuwe school wordt geplaatst?

Bij verhuizingen gelden dezelfde regels als bij plaatsing. Ouders melden hun kind aan op de school van hun voorkeur. Deze school bekijkt of ze het kind een passende plek kan bieden. Kan de school het kind geen passende plek bieden, dan biedt ze binnen 6 weken een plek aan op een andere school waar het kind wel geplaatst kan worden. De school mag deze termijn 1 keer met maximaal 4 weken verlengen. Het kind blijft ingeschreven op de school totdat een andere school bereid is hem of haar in te schrijven.

Het is ouders aan te raden om het kind minimaal 10 weken van tevoren in te schrijven op de nieuwe school, zodat het direct na de verhuizing kan instromen.

Een leerling die extra ondersteuning krijgt in het regulier onderwijs gaat verhuizen. Hij meldt zich aan bij een school in een ander SWV. Mag die school de leerling weigeren?

De school waar de leerling wordt aangemeld heeft de zorgplicht. Dat betekent dat de school verantwoordelijk is voor het bieden van een passende plek voor de leerling. De school beoordeelt eerst of zij de leerling zelf de benodigde ondersteuning kan bieden. Als dat niet het geval is, gaan ouders en school in gesprek over een plek op een andere school die de leerling wel een passend aanbod kan bieden.

Mag een school een leerling weigeren omdat de school vol is?

Een school mag een leerling weigeren als de school vol is. Maar, een school moet altijd een consequent en transparant toelatingsbeleid voeren. Daarbij hoort dat het toelatingsbeleid ook voor de ouders toegankelijk is.

Transparant toelatingsbeleid

De school kan bijvoorbeeld in de schoolgids en/of op de website van de school een toelichting geven over het beleid. Wanneer er te veel aanmeldingen zijn, moet de school op een transparante wijze handelen. Als de school vol is, moet het voor ouders duidelijk zijn hoeveel plaatsruimte er op de school is en hoeveel aanmeldingen er zijn. Ook moet voor ouders altijd transparant zijn dat de aanmelding van hun kind op gelijke wijze is behandeld als alle andere aanmeldingen. De school kan bijvoorbeeld loting toepassen of de eerste aanmeldingen plaatsen en daarna werken met een wachtlijst. De school mag ook voorrangregels toepassen zoals broertjes-zusjes-regelingen of voor bepaalde postcodegebieden.

Niet toegestaan beleid

Beleid dat leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte benadeelt ten opzichte van overige leerlingen, is niet toegestaan. Ook niet toegestaan is bijvoorbeeld beleid dat een maximum stelt aan de toelating van het aantal leerlingen dat extra ondersteuning nodig heeft, of beleid dat erop is gericht om voorrang te geven aan leerlingen zonder extra ondersteuningsbehoefte.

Als een school vol zit en ouders melden hun kind (schriftelijk) aan, dan heeft het schoolbestuur geen zorgplicht in het kader van passend onderwijs voor deze leerling. Ook niet als het schoolbestuur de leerling op een wachtlijst plaatst. Maar het mag nooit zo zijn dat een samenwerkingsverband geen passende plaats biedt aan een leerling met extra ondersteuningsbehoefte. Er is dan namelijk geen sprake van een dekkend ondersteuningsaanbod.

